

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Exempla, In Septem Capitalivm Vitiorm Detestationem,
Per Qvadragesimam, An. 1646. narrata**

Stengel, Georg

Ingolstadij, 1649

§. 10. Superbiæ apex contemptus Dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49161](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49161)

diéque crebrò fit. Sæpe enim, ob vnum dictum patris, filij, & nepotes, & tota familia ex aulis, officijs, regnis excluduntur. Ac, ne sit opus longè ad aulas excurrere, quoties, ob vnus Religiosi iustissimum zelum, homo superbus, totum ordinem vult esse extirpatû? Noluit tolerare hæresin, noluit approbare iniuriosissimum, & pauperibus iniquissimum Pactum, Decretum, inuentum: illicò iubentur omnes exesse, illicò mittuntur ad Garamantes, & dirissimis imprecationibus vsque in piperis patriam, aut in Calecut relegantur. Immò non est opus tanta offensione, puer, intus & in cute nequam, ob supinam in scholis negligentiam, ob assidua mendacia, ob caninam impudentiam leui brachio cæditur; & cæsus, iniuriam, tota vita, nequit obliuisci; vbicumque potest, de fama totius religionis detrahit, impeditque omnes eius conatus in salutem animarum excogitados; neque veretur medicos suos eius ipsius pestis infamia inficere, qua eum conati sunt liberare; similis Valeriano, qui Ireneum & Abundium martyres in cloacam detrussit, quòd S. Concordiæ corpus inde extaxissent. Sed de hac Alfonsi & imitatorû eius superbia fatis.

Aliam audite, & perpendite, an non superbia,

X.

SVPER-
BIAE APEX
CONTEM-
PTVS DEI.

perbia, ab amore sui, vsque ad contemptum Dei ascendat? Charem Plutarchus refert fuisse quendam, qui in bello Cyrum vulnerauerit, succisâ poplitis venâ. Hic tanta illati vulneris arrogantia exultauit, vt infaniâ corripereetur. Insaniunt hoc pacto multi arrogantes. Sed non est hic summus superbiæ gradus. Habet infania fastigium altius. *Non est maius peccatum, quàm apostatate à Deo,* ait S. Augustinus, *quod est initium superbiæ hominis. Et verè iste immaculatus est, qui etiam hoc delicto caret, quia hoc est ultimum redeuntibus ad Deum, quod recedentibus primum fuit.* Mæandro fluuio, vt in fabulis est, duo fuere filij, quorum Babys solitus est vnica tibia canere, Marfyas duabus, Phrygio more. Ouid. l. 6. Metam. fab. 3. Cùm autem suum vterque chorum haberet, & Babys inscitè tractaret tibiam, frater eò insolentiæ elatus est, vt Apollinem quoque præ se contemneret, à quo proinde fuit excoriatus. *Alfonsus* cùm alijs litteris, tum etiam in primis Astronomicis delectabatur, in quibus adeò profecerat, vt *Astrologus* appelleretur; cuius nomine ac scientia *tabula Alfonsina*, & aliæ Astrologicæ collectæ circumferuntur. Meminisse igitur debuisset illud: *Non gloriatur sapiens in sapientia sua.* Sed gloria

Jerem. 9.
23.

ria

riæ cupiditas præualuit. Nullæ scientiæ sunt
 Mathematicis euidetiores : nullæ, nisi intra
 terminos suos maneant, periculosiores. Hinc,
 etsi Apostolus dicat, vniuersim, *scientia in-*
flat; nulla tamen huic vitio magis est obiecta,
 quàm quæ, quia ortus atque obitus siderum,
 solis lunæque defectus certò potest prædice-
 re, tandem etiam, curiosorum vitio mortu-
 alium, labitur in vaticinandi ac de liberis ho-
 minum negotijs futura enunciandi temeri-
 tatem. At Alfonso, tanquam Hyperidæ di-
 scipulus; in astris non mansit, sed vt in pro-
 uerbio est, Oromedontis iugum adnitens su-
 perare, supra ipsa etiâ astra se se efferens illū
 imitatus est, qui sicut gemmatus pauo per
 campos, aut quemadmodum Sybaritæ per
 plateas, & profus Iunoniū ingrediens dixit :
In calum conscendam, super astra Dei exaltabo
solum meum, sedebo in monte testamenti, in la-
teribus Aquilonis. Ascendam super altitudinem
nubium, similis ero Altissimo. An non hoc est,
Maiores pennas nido extendisse? Fecerunt &
 homines istud. Nam Caius princeps se ipsum
 inter Diuos retulit, & *Iouis maximi* nomine
 statuas erigi sibi imperauit. Sapor rex Persa-
 rum, teste Herodoto, vocauit se *regem re-*
gum, participem siderum fratrem solis & luna.
 Salmo.

1. Cor. 1.

31.

1. Cor. 8.

1.

Theocrita
 in Thalia.

Isa. 14, 13.

Herodot.
 lib. 2.

Salmoneus tonitrua mentitus est, vt diuinitatis opinionem sibi vendicaret. *Primus*, inquit Eusebius, *Domitianus Dominum se, & Deum appellari iussit*. Nunc & futores propemodum *Domini* esse volunt; magnates etiam propemodum cupiunt pro dijs haberi. Menebrates quoque medicus, quos sanauerat, iubebat sibi *Iouis* nomen dare. Sic mortales se Deo immortali æquauerunt. An non inordinatus est propriæ excellentiæ amor, velle ita excellere, vt iuxta Deum sedearis, atque Deo ipsi similis videaris? Potestne superbia esse maior, detestabilior, & magis à natura abhorrens? Potest. Nam ipse etiam diabolus in superbia proficit. Olim voluit esse similis Altissimo; iam etiam super ipsum vult Altissimum ascendere, & Altissimo altior esse: immo sibi Altissimum subijcere, & eò adigere, vt ante tam superbum spiritum supplex prosternatur; ait enim: *Hæc omnia tibi dabo, si cadens adoraueris me*. In hunc apicem emergit superbia: vt creatura à Creatore velit adorari. Diabolica hæc est superbia, inquires. Planè diabolica, sed etiam hæc est in homines deriuata, nec tantum in Antichristo inuenienda, sed etiam in *Alfonso* rege inuenta. Neque enim tantum, more ceterorum arrogantium

Matth. 4.
9.

2. The-
sal. 2.

gantium, qui se simulant ditiores, doctiores, & fortiores, quàm sint, & ea se facturos promittunt, quæ præstare nequeunt, sed longè supra hos superbiebat. Vt enim Menecratem quædam curationes, quæ illi feliciter cesserant, adeò superbum fecerunt, vt se *Iouem* & vocari sineret, & se ipsum vocaret: ita *Alfonsum* fastus supra ipsum Deum extulit. *Hic Alfonso*, ait author, *diuinâ opera, quæ perfectissima sunt, & cum summa sapientia, pondere, numero, & mensura creata, indicare & emendare conatus est, ore enim blasphemus dicebat palam: Si à principio creationis humana Dei altissimi consilio interfuisset, nonnulla meliùs ordinatiusq; condita fuisse. O vana, ô funesta, ô superba atque inutilia verba! Non sic David sentiebat, dicens: Mirabilia opera tua, Domine, & quis cognoscet nimis? Et iterum: Quàm magnificata sunt opera tua, Domine? omnia in sapientia fecisti. Et sapiens: Omnia opera Dei bona, nec est qui addat. Nam & Redemptoris testimonio, ipse Salomon cum tota sapientia sua, qui cuncta ab hyssopo vsque ad cedrum perscrutatus est, minimum Dei opus, nec intelligere, & multò minùs indicare est ausus, inquiens, cum me verterem, ad cogitandum opera Dei, vidi esse afflictionem spiritus, & vanitatem, cum non possit homo illa explicare sermone.*

C

In.

4. Rodes
ric. Sant.
P. 4. c. 5.

XI. Ingens igitur, monstrosa, & prorsus diabolica fuit Alfonsi superbia; Deo execrabilis, iuxta illud: *Arrogantiam & superbiam ego detestor: & hominibus despicabilis: cum omnis arrogancia odiosa est*, ait Cicero, *tum illa ingenij atque eloquentia multò molestissima*. Quam utinam, sicut omnes ex animo, nunc his auditis detestamur, ita etiam non imitemur! *Profectò hoc sic est, ut puto*, ait Comicus, *omnibus nobis, ut res dant sese, ita magni atque humiles sumus*. Nec docti tantùm superbiunt, sed illi quoque, qui ne tria quidem Stesichori nôrunt, non supra ingenium modò, sed supra naturam quoque sapere se arbitrantur. Sunt, & sunt profectò non pauci, atque utinam non etiam de præsentibus nonnulli essent, qui Momum agunt, ac supra ipsum se se Deum (quod de Antichristo prædicat Paulus) efferunt, & se ipsâ, diuinâ, increatâ, immensâ sapientiâ existimant esse sapientiores, Dei que opera censent se facturos fuisse meliora. Itaque illa sacrilego iudicio temerare, & stultissima mente quasi emendare conantur, ad modum *Alfonsi*, qui fortè si interrogatus fuisset, in quo emendare voluisset opera Dei, nihil aliud dixisset, quàm quòd hanc stellam in Austrum, illam transposuisset in Aquilo-

2. Theff.

2. 4.

2. Cor. 10.

5.